

„ПРОСТО СОВРШЕН ПСИХОЛОШКИ ТРИЛЕР!“
ЛИ ЧАЈЛД

СЕ ШТО Е ТВОЕ, НЕКОГ АШ БИЛО НЕЈЗИНО...

ДЕВОЈКАТА ПРЕД МЕНЕ

Џ.П. ДИЛЕЈНИ

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...
ИЗДАВАЧКА КУЌА САКАМ КНИГИ

www.sakamknigi.mk

На светот има толку многу книги, а толку малку време...

Строго избрани одлични наслови за сите кои сакаат книги со уникатни приказни достоини за нивното време...

Наслов на оригиналот

The girl before

© J.P. Delaney , 2017

Copyright © за македонското издание

Издавачка куќа Сакам книги, 2017

Во договор со Ballantine Books, дел од Random House,
дивизија на Penguin Random House LLC

Издавач Издавачка куќа Сакам Книги

Преведувач Ивана Спасев

Лектор Марија Иванова

Главен уредник Ивана Спасев

Компјутерска обработка Деана Николовска

Дизајн на корица Диме Спасев

Печатење Печатница Графостил - Скопје

Тираж 1200 примероци

Сите права за книгата се задржани. Ниту еден дел од ова издание не смее да биде препечатувач, копиран или објавуван во која било форма во електронските или печатените медиуми, без писмена согласност од издавачот.

Девојката пред мене

Џ.П Дилејни

АКО И ТИ САКАШ КНИГИ...

Џ.П Дилејни

1. Направи список со сите работи што ги поседуваши и ги сметаши за клучни за твојот живот.

ТОГАШ: ЕМА

Прекрасно малку станче е, вели агентот со нешто што би можело да помине како искрен ентузијазам. Блиску до центарот. И има приватен покрив. Тоа би можело да биде сончева тераса, ако се согласи газдата.

Фино, се согласува Симон, обидувајќи се да не ме погледне во очи. Јас знаев дека не го бива станот веднаш штом влегов и го видов малиот кров под еден од прозорците. И Си знае, но не сака да му каже на агентот или барем не премногу брзо за да не делува безобразно. Или можеби се надева дека ако го слушам дрдорееето на човекот доволно долго, ќе се премислам. Агентот е тип како Симон: остар, брз, нетрпелив. Веројатно го чита списанието за кое работи Симон. Почнаа да разговараат за спорт уште пред да тргнеме нагоре по скалите.

А овде имате пристојно голема спална, вели агентот. Со прозорци...

Не чини, го прекинувам, воедно прекинувајќи ја и целата шарада. Не е за нас.

Агентот ги крева веѓите. Не можете да бидете премногу пребирливи на овој пазар, вели. И овој стан ќе го снима до вечер. Денес сум договорен со пет пара да дојдат да го гледаат, а уште го немаме ни објавено на сајтот.

Не е доволно сигурен, велам рамнодушно. Ќе одиме?

Има резиња за заклучување на сите прозорци, истакнува тој, плус двојна брава на вратата. Би можеле да ставите и аларм, ако сте главно загрижени за безбедноста. Мислам дека газдата не би се противел.

Девојката пред мене

Сега зборува преку мене, му се обраќа директно на Симон. Главно загрижени за безбедноста. Исто како да рече, Ох, девојката е малку драматичарка, а?

Ќе чекам надвор, велама, вртејќи се да заминам.

Сфаќајќи дека е одбиен, агентот додава, *Ако ви е проблем областа, тогаш можеби треба да гледаме позападно.*

Веќе гледавме, вели Симон. Сè ни е надвор од буџет. Со исклучок на оние што се големи колку кибрит.

Тој се обидува да ја контролира фрустрацијата во гласот, но фактот што чувствува дека мора ме нервира уште повеќе.

Има еден едноособен во Квинс Парк, вели агентот. Малку е стар ама..

Го видовме, вели Симон. На крајот сметавме дека е премногу блиску до соседната куќа. Неговиот тон јасно дава до знаење дека под „сметавме“ се мисли „таа сметаше“.

А има и еден на трети кат во Килбурн...

Го видовме и тој. Имаше олук до еден од прозорците.

Агентот изгледа збунето.

Некој би можел да се прекачи, објаснува Симон.

Аха, така. Па, сезоната на закуп итотуку започна. Можеби ако причекате малку...

Агентот очигледно реши дека само му го трошиме времето. Сега и тој тргнува кон вратата. Јас излегувам и застанувам надвор, поблиску до скалите, за да не ми се доближи.

Веќе го откажавме стариот стан, го слушам Симон. Полека ни снемува опции. Го стишува тонот. Слушај, друже, ни провалија дома. пред пет недели. Двајца мажи ѝ се заканија на Ема со нож. Мислам дека можеш да разбереш зошто е толку под ишрек.

Ох, вели агентот. Срање. Не знам што би направил јас ако ѝ го направи некој тоа на девојка ми. Види, знам дека нема големи шанси, ама... Престанува да зборува.

Џ.П Дилејни

Да? вели Симон.

Ви ја спомна ли некој во агенцијата куќата на улица Фолгејт број 1?

Мислам дека не. Нов оглас е?

Не баи, не.

Агентот изгледа како да не е сигурен дали да го предложи ова или не.

Но празна е? потпрашува Симон.

Технички, да, вели агентот. И фантастичен имот е. Апсолутно фантастичен. Сосема различна категорија од ова овде. Но газдата... многу би било благо да речам дека е специфичен.

Која област? прашува Симон.

Хемпстед, вели агентот. Па, повеќе е накај Хендон. Но многу е тивко.

Ем? вика Симон.

Се враќам внатре. Не губиме ништо ако отидеме да ја видиме, вела. И онака сме на пола пат.

Агентот кима. Ќе тркнам до канцеларија, вели, да видам дали ќе можам да соберам детали. Да бидам искрен, одамна не сум ја покажувал никому. Не е место каде што би можел да живее секој. Но мислам дека ќе одговара за вас.

СЕГА: ЏЕЈН

„Тоа беше последниот“. Агентката, се вика Камила, тропка со прстите по воланот на нејзиниот автомобил. „Па навистина е редно време да се одлучиме“.

Воздивнувам. Станот што го видовме сега последен, во една прастара куќа на Вест Енд Лејн, е единствениот што можам да си го дозволам. И таман кога се убедив дека е океј – игнорирајќи го излупениот тапет, мирисот на нечие готвење од станот под него, малата спална соба и мувлата во непроветрениот тоалет – се слушна свонечје на свонче во близина, старовремско свонче, и станот одеднаш се исполни со детска врева. Тргувајќи кон прозорецот, погледнав надолу и видов училиште. Се гледаше директно во една училница на ептен мали деца, веројатно најмалата група, а прозорците беа излепени со зајчиња и патки исечени од шарена хартија. Срцето ми се стегна од болка.

„Мислам дека ќе го прескокнам овој“, успеав да речам некако.

„Сериозно?“ Камила изгледаше изненадено. „Поради училиштето ли? Претходните станари велеа дека баш им се допаѓало да ги слушаат децата како си играат“.

„Ама не толку многу за да ги натера да останат“. Се свртев. „Ќе одиме?“

Камила сега остава долга, тактичка тишина додека вози назад кон канцеларијата. Најпосле вели, „Ако не ти се допаѓа ништо од тоа што видовме денес, ќе треба да размислиш за зголемување на буџетот“.

„За жал, мојот буџет не може да се зголеми“, велеам суво, гледајќи низ прозорецот.

Џ.П Дилејни

„Е па тогаш изгледа ќе треба да бидеш малку помалку пребирлива“, вели таа кисело.

„Во врска со последниот. Имам... лични причини што не можам да живеам до училиште. Не во моментот“.

Гледам дека дискретно ме погледнува во стомакот, сè уште малку мек и подуен од бременоста, и нејзините очи се ококоруваат кога си поврзува. „Ох“, вели. Камила не е толку глупава како што изгледа, и благодарна сум за тоа. Нема потреба да земам да ѝ нацтрам.

Ми изгледа како одеднаш да донесува некоја одлука.

„Слушај, има уште едно друго место. Реално, не сме-еме да го покажуваме без дозвола од сопственикот, но сепак го покажуваме повремено. Некои луѓе се вадат од памет ама јас лично мислам дека е неверојатно“.

„Неверојатен имот во рамки на мојот буџет? Не правиме муабет за брод оспособен за живеење, така?“

„Чувај Боже, не. Напротив. Модерна градба во Хендон. Цела кука – само една спална соба, но многу простор. Сопственикот е архитектот што ја има изградено. Тој всушност е многу познат. Купуваш некогаш алишта од Вандерер?“

„Вандерер...“ Во претходниот живот, кога имав пари и нормална, добро платена работа, понекогаш влегував во продавницата Вандерер на улица Бонд – страшно минималистичко место каде што само по неколку безобразно скапи фустани беа послани на дебели камени плочи како некои жртвени девици, а продавачките облечени во црно кимоно. „Повремено. Зошто?“

„Е па Монкфорд Партнершип им ги дизајнира сите продавници. Го нарекуваат техно-минималист, или така нешто. Еден куп скриени додатоци и корисни гаџети, но со исклучок на тие скриени работи, сè е комплетно голо и празно“. Ме прострелува со поглед. „Сакам да те предупредам дека некои луѓе го сметаат неговиот стил за малку... аскетски“.

„Јас можам да се носам со тоа“.

„И...“

Девојката пред мене

„Да?“ потпрашувам кога не продолжува сама.

„Договорот што се потпишува не е стандарден договор за закуп“, вели колебливо.

„Што значи тоа?“

„Мислам“, вели, пуштајќи го трепкачот и префрлајќи се во другата лента, „дека треба прво да го видиме имотот, да видиме дали ќе се вљубиш во него. Потоа ќе ти објаснам сè за недостатоците“.

ТОГАШ: ЕМА

Добро, значи куќата е исклучителна. Неверојатна, чудесна, да те остави без здив. Не се опишува со зборови.

А ништо од тоа не се гледа од улицата надвор. Два реда големи, нормални куќи, во познатиот викторијански стил што може да се види насекаде низ северен Лондон, збрчкани на брдото кон Криклвуд како низа фигури исечени од весник, секоја како копија на претходната. Различни беа само влезните врати и малите бојадисани прозорци над нив.

На крајот, на аголот, имаше ограда. Зад неа се гледаше ниска, мала конструкција, компактна коцка од светол камен. Неколку хоризонтални парчиња стакло беа единствениот показател дека тоа сепак е куќа, а не некоја циновска фигура од хартија.

Ау, вели Симон сомничаво. Ова ли е тоа? Сериозно?

Тоа е тоа, вели агентот весело. Улица Фолгејт број

1.

Вртиме одоколу, каде што сред белиот сид има врата. Не можам да видам свонче – впрочем, нема ништо, ни квака, ни поштенско сандаче, ни плочка со име; ништо што би покажало дека внатре би можеле да живеат луѓе. Агентот ја турка вратата и таа едноставно се отвора.

Кој живее овде сега? прашувам.

Никој во моментов, вели, тргајќи се настрана за да влеземе.

Па зошто не е заклучено? прашувам вознемирено и не тргнувам да влезам.

Агентот се смешка. Заклучено беше, вели. Има дигитален клуч на мојот смартфон. Една апликација

Девојката пред мене

контролира сè. Сè што треба да направам е да го сменам статусот од Слободна во Зафатена. После тоа, сè е автоматски – сензорите на куќата го читаат кодот и ме пуштаат да влезам. Ако носам дигитална бразлетна, не ми ни треба телефонот.

Ме зезаш, вели Симон, вџашен, зјапајќи во вратата. Ми доаѓа да се насмеам на глас на неговата реакција. За Симон, кој обожава гацети, помислата на куќа што можеш да ја контролираш со твојот телефон е како одеднаш да ги добил сите роденденски подароци што му следуваат за цел живот.

Влегувам во малото претсобје, само малку поголемо од обичен плакар. Премногу е тесно за удобно стоење откако влегува и агентот, па продолжувам понатаму без да ми даде знак.

Овој пат јас сум таа што вели, Ау. Навистина е спектакуларна. Огромни прозорци, со поглед кон мала градина и висок камен ѕид, од каде што влегува еден тон сончева светлина. Просторијата не е голема, но делува пространо. Сидовите и подот се направени од истиот светол камен. Има засеци помеѓу подот и сидовите што остава впечаток како самите сидови да лебдат во воздух. И празна е. Не дека нема мебел – гледам една камена маса во собата десно, некои дизајнерски, многу кул трпезариски столици, долга ниска софа тапацирана со кремаст скап штоф – но нема ништо друго, ништо да ти привлече око, нема врати, нема шкафчиња, нема слики, нема рамки на прозорците, нема штекери колку што можам да видам, нема прекинувачи за светло. И иако не делува напуштено или како никогаш да не живеел никој тука, нема апсолутно никаков неред.

Ау, велам повторно. Гласот ми е некако придушен.

Одеднаш сфаќам дека не се слуша ништо од улицата надвор. Лондонската бучава што секогаш е присутна во позадина, сообраќајни звуци и цагор и аларми на коли, ја нема.

Повеќето луѓе го кажуваат истото, се согласува агентот.

Џ.П Дилејни

Извинете што сум пицајзла, но сопственикот инсистира да се соблекуваат чевлите пред влегување. Ке сакате?

Се наведнува да ги одврзе неговите скапи чевли. И ние го следиме неговиот пример. И потоа, како голата празнотија на куќата да му ја исцедила сета желба за брборење, почнува да шета по чорапи, очигледно вцашен колку и ние додека разгледуваме.

СЕГА: ЦЕЈН

„Прекрасно е“, велем. Внатре, куќата е модерна и совршена како некоја уметничка галерија. „Едноставно *прекрасно*“.

„Нели?“ се согласува Камила. Го врти вратот да погледне во празните сидови, направени од некаков скап кремаст камен, кои се издигаат кон празнината во кровот. До вториот кат се стига преку едни најлудо минималистички скали што некогаш сум ги видела. Личат на нешто издлабено во брдо: скали кои лебдат од отворениот неисполиран камен, без гелендер или што било друго за да се задржиш додека се движиш по нив.

„Без разлика колку често доаѓам тука, секогаш останувам без здив. Последниот пат бев со група студенти од факултетот за архитектура – патем, тоа е еден од условите: мора да ја отвораш куќата за посети на секои шест месеци. Но сè е тоа на ниво. Не е како некоја туристичка атракција каде што групи туристи ќе ти прават хаос и ќе ти плукаат мастики по килимите“.

„А кој живее тука сега?“

„Никој. Празна е скоро година дена“.

Погледнувам кон соседната соба, ако *соба* е правилниот збор за отворениот простор каде што нема ни отвор за врата, а не пак врата. На една долга камена маса има сад со лалиња и нивните крв црвени цветови се единственото нешто што дава боја меѓу целиот тој светол камен. „Па од каде се цвеќињава?“ Одам и ја допирам масата. Нема прашина. „И кој се грижи да е олку чисто?“

„Доаѓа чистачка по еднаш неделно од специјална фирма. Тоа е уште еден од условите – не смееш да ја отпуштиш. Од истата фирма ја средуваат и градината“.

Ц.П Дилејни

Одам до прозорецот кој се протега од самиот под до таванот. Ми се чини дека ни *градина* не е соодветен збор за тоа што го гледам. Може да се каже дека е двор; затворен простор од десет на петнаесет метри, поплочен со истиот камен како и подот на кој стојам. На крајот до едниот сид има мало парче трева, морничаво прецизно потстрижано и беспрекорно средено. Нема цвеќиња. Впрочем, со исклучок на малото парче трева, нема ништо живо, буквално никаква боја. Единственото нешто друго во дворот се малите кругови од сив песок.

Вртејќи се назад кон ентериерот, сфаќам дека единственото нешто што му треба на целото ова место е малку боја, малку мекост. Неколку килими, човечки допир, и би било навистина прекрасно, како нешто од списание за уредување на домот. Одеднаш чувствувам, за првпат по цела вечност, нешто како возбуда. Дали конечно ми се смени среќата?

„Па, претпоставувам дека е разумно“, велеам. „Тоа е сè?“

Камила колебливо се насмевнува. „Кога велеам *еден* од условите, сакам да кажам дека тоа е еден од оние појасните и поконкретните. Знаеш ли што е рестриктивен договор?“

Одмавнувам со главата.

„Тоа е законски услов кој е трајно наметнат на имот, нешто што не може да се отстрани дури и кога би се продала куќата. Ваквите услови обично се поврзани со правото за градба – без разлика дали куќата може да се користи како деловен простор и слично. Со оваа куќа, условите се дел од договорот за закуп, но со оглед на тоа дека воедно се и рестриктивни одредби, никогаш не може да се преговара за нив или да се променат. Станува збор за исклучително нефлексибилен договор“.

„За какви услови разговараме?“

„Па тоа во основа се работи што смеат и не смеат да се прават овде. Па, генерално работи што *не смеат*. Пример, не смееш да правиш никакви промени во куќата, освен ако не добиеш согласност од сопственикот. Не смееш да

Девојката пред мене

ставаш килими и теписи. Не смееш да закачуваш слики. Не смееш да чуваш растенија во саксии. Не смееш да ставаш никакви украси. Не смееш да редиш книги...“

„Не смеам *книги*! Па тоа е смешно!“

„Не смееш да садиш ништо во градината; не смееш да закачуваш завеси...“

„А како ќе се штитам од сонцето ако немам завеси?“

„Прозорците се фотосензитивни. Самите се затемнуваат по потреба“.

„Значи, нема завеси. Нешто друго?“

„Ох, да“, вели Камила игнорирајќи го мојот саркастичен тон. „Има околу двесте одредби сè на сè. Но последната е онаа што ги предизвикува повеќето проблеми“.

ТОГАШ: ЕМА

...не смеете да ставате други ламби, освен тие што веќе ги има во куќата, вели агентот. Не смеете да закачувате жици за сушење алишта. Не смеете да ставате корпи за ѓубре. Не смеете да пушите внатре. Не смеете да редите перниччиња на софата, никакви дрангулии по ниедна површина...

Ова е ментално, вели Си. Што му дава такво право?

Се разлуте уште кога слушна дека кога би ја зеле куќата не би смееле да донесеме никаков наш мебел. Му требаа недели да го монтира мебелот од ИКЕА во станот каде што живеевме, па како резултат на тоа го смета за лична гордост, како да е нешто што самиот го изрезбал со гола рака од природно дрво.

Ви кажав дека е зезнато, вели агентот и слегнува со рамениците.

Погледнувам нагоре во таванот. *Кога сме веќе кај светлата, вела, како се палат овие?*

Не се палат, вели агентот. Има ултрасонични сензори за движење. Во комбинација со тоа има и некој детектор што ја прилагодува светлината врз основа на тоа колку е темно надвор. Мислам дека се работи за истата технологија што прави да се палат светлата на колите ноќе. А потоа вие само ја бирате атмосферата што ја сакате преку апликацијата. Има разни атмосфери: продуктивна, спокојна, весела итн. Светилките додаваат дури и малку UV зрачење во зима за да не ве фаќа депресија. Знаете, како оние SAD светлата.

Девојката пред мене

Гледам дека Симон е толку импресиониран од сето ова што веќе не му е никаков проблем тоа што архитектот забранува да донесеме наш мебел.

И има подно греење, се разбира, продолжува агентот кога забележува дека веќе сме сериозно заинтересирани. Влече топлина од некој извор што се наоѓа директно под куќата. И сите овие прозорци се со тројна изолација – куќата е толку ефикасна што воопшто не троши енергија. Мислам дека никогаш веќе нема да платите сметка за греење.

Ова е како некој да му рецитира порно на Симон.

А безбедноста? прашувам јас остро.

Сè е дел од истиот систем, вели агентот. Не можете да го видите тоа сега, но има аларм за провалници вграден во надворешниот ѕид. И има сензори во сите соби – истите оние што ги палат светлата. Станува збор за страшно pameten систем. Системот ве учи кои сте и каква е вашата секојдневна рутина, па така, ако забележи дека низ куќата се движи некој друг, ќе провери со вас дали посетата е авторизирана.

Ем? вика Симон. *Мораш да ја видиш кујната.*

Гледам дека залутал во просторот лево, таму каде што има долга камена маса. Прво не сфаќам како воопшто го идентификувал просторот како кујна. Покрај едниот ѕид се протеза голема камена работна маса. На едниот крај има нешто би можело да е чешма, тенко цевче од не’рѓосувачки челик точно над работната маса. Под цевчето има блага вдлабнатина што изгледа како да би можела да е мијалник. На другиот крај има ред од четири мали дупчиња. Агентот поминува со рака над едното од нив. И одеднаш пламнува оган.

*Та-да, вели тој. Ринглата. И архитектот го претпочита зборот **Менза** наспроти **Кујна**.*

Се клешти како да сака да покаже дека му е јасно колку е глупаво ова.

Сега кога се загледувам поубаво, забележувам дека има минијатурни вдлабнатини меѓу плочите на ѕидот. Ја притискам едната и плочата се отвора – не со кликање или

Џ.П Дилејни

штракање, туку со бавна воздишка како тивко дишење на гума. Зад неа има многу мало шкафче.

Ќе ви го покажам горниот кат, вели агентот.

Скалите се низа засеци во каменот, делуваат како да излегуваат од самиот сид. *Не е безбедно за деца, се разбира, предупредува тој додека се качуваме нагоре. Внимавајте каде газите.*

Дозволи да погодам, вели Симон, сигурно е забрането да се стави гелендер или некаков држач покрај скаливе, така?

Секако. А забранети се и миленици, вели агентот.

Спалната соба е подеднакво оскудна како и остатокот од куќата. Креветот е вграден – основа од светол камен со гланц нов свиткан душек – а бањата не е затворена во целосно одвоена просторија, туку само пикната зад еден друг сид. Единствената разлика лежи во тоа што празнотијата долу беше драматична и некако клиничка, а овде горе делува спокојно, речиси пријатно.

Ова е како некој модерен затвор за богати, коментира Симон.

Како што реков, не е за сечиј вкус, се согласува агентот. Но за вистинската личност...

Симон го притиска сидот покрај креветот и се отвора уште една плоча. Внатре има плакар. Не е којзнае колку простран.

Едно од правилата е дека никогаш не смее да има ништо на земја, вели агентот. Сè мора секогаш да е на свое место.

Симон се мурти. *Од каде ќе знаат па тие дали е сè на свое место?*

Со договорот за закуп се предвидуваат редовни инспекции. Плус, чистачката мора да ја информира агенцијата ако види дека се прекршуваат некои правила.

Нема шанси, вели Симон, тоа ти е како пак да те вратиле на училиште. Нема да дозволам некој да ме кара ако не сум си ги здиплил носените кошули.

Одеднаш ми светнува нешто. Јас не добив ниту еден напад на паника или немир откако влегов во куќава.

Девојката пред мене

Толку е отсечена од надворешниот свет, толку затворена во сопствената мешунка што се чувствувам бескрајно безбедно. Одеднаш ми се враќа една фраза од мојот омилен филм. „Гивкоста и спокојот. Овде не би можело да ти се случи ништо лошо“.

Мислам, куќата е неверојатна, се разбира, продолжува Симон. И да не беа сите тие правила, веројатно ќе бевме заинтересирани. Но ние сме хаотични луѓе. Во нашата моментална спална соба, страната на Ем изгледа како да паднала бомба.

Е па, што е така, вели агентот кимајќи.

Мене ми се допаѓа, вела м јас импулсивно.

Да? Симон звучи изненадено.

Различна е ама... Некако има логика, нели? Да изградим јас нешто вакво, на некое неверојатно место, сигурно би сакала да се живее во него како што треба, како што сум замислила. Инаку, која би била поентата? И куќата е фантастична. Никогаши во животот не сум видела нешто слично, дури ни во списанија. Мислам дека би можеле да бидеме внимателни и уредни, ако тоа е цената за живеење во ваква куќа, нели?

Па, одлично тогаш, вели Симон несигурно.

И тебе ти се допаѓа? прашувам.

Ако ти се допаѓа тебе, тогаш за мене е совршена, вели тој.

Не, вела м, дали навистина ти се допаѓа? Ова ќе биде голема промена. Не сакам да направиш нешто на сила, само поради мене. Агентот нè гледа, очигледно му е забавна оваа наша мала дебата. Но со нас двајца секогаш било вака. Јас имам идеја, а Симон потоа размислува за неа и на крајот се согласува.

Во право си, Ем, вели тој полека. Ова е многу подобро од сè друго што би можеле да добиеме за тие пари. И ќе биде баш новиот почеток што ни треба - па, секако ќе биде многу поново искуство отколку ако пак се вселиме во некој друг просечен еднособен стан, нели?

Се врти кон агентот. Па, кој е следниот чекор?

Ах, вели агентот. Тоа е незнатиот дел.

СЕГА: ЦЕЈН

„И, која е последната одредба?“

„Ќе се изненадиш ако ти кажам колку многу луѓе сакаат да живат во куќава и покрај сите услови и ограничувања. Но последната препрека е дека самиот архитект има право на вето. На крајот, тој е оној што мора да ги одобри станарите“.

„Сакаш да кажеш, лично, во живо?“

Камила кима. „Ако воопшто стигне дотаму работата. Има еден екстензивен процес на аплицирање. И мора да потпишеш изјава дека си ги прочитала и разбрала правилата. Ако тој чекор помине успешно, ќе бидеш поканета на тет-а-тет интервју, без разлика каде се наоѓа тој во моментот. Изминативе неколку години, тоа значеше Јапонија – тој градеше една зграда во Токио. Но сега е вратен во Лондон. Како и да е, обично не се ни мачи со интервјуа. Добиваме само мејл дека апликацијата е одбиена. Без никакво објаснување“.

„Какви луѓе обично одобрува?“

Слегнува со рамениците. „Дури ни ние на работа не можеме да му влеземе во шемата. Иако имаме забележано дека секогаш ги одбива студентите на архитектура. И дефинитивно не е неопходно да си живеела на слично место претходно. Впрочем, би рекла дека тоа би можело да ти е минус. Со исклучок на овие неколку работи, ни јас не знам ништо повеќе од тебе“.

Разгледувам наоколу. Да ја изградев јас куќава, се прашувам, каква личност ќе сакав да живее во неа? Како ќе ги проценував апликациите од потенцијални кирации?

Девојката пред мене

„Искреност“, вела м полека.

„Молам?“ Камила ме гледа збунето.

„Она што прво го гледам кај оваа куќа не е тоа дека изгледа убаво. Туку колкава посветеност е вложена во неа. Мислам, очигледно е дека не остава простор за компромис; дури е и малку брутална во некои погледи. Но овде се работи за некој што има вложено сè што има, целата своја страст, во создавањето на нешто што е 100% како што го замислил. Оваа куќа има... па, зборот е малку претенциозен, но има *интегритет*. Па мислам дека сопственикот бара луѓе што се подготвени да бидат еднакво искрени во однос на тоа како би живееле тука“.

Камила повторно слегнува со рамениците. „Можеби си во право“. Нејзиниот тон ми кажува дека се сомнева. „Па, сакаш да се обидеш?“

По природа сум многу внимателна личност. Многу претпазлива. Многу ретко носам одлуки без темелно да размислам за нив: секогаш ги истражувам опциите, размислувам за последиците, правам листа на позитивни и негативни страни. Па затоа сум малку вцашена кога одеднаш се слушам како вела м, „Да. Дефинитивно“.

„Одлично“. Камила воопшто не звучи изненадено, но кога подобро ќе размислам, кој не би сакал да живее во ваква куќа? „Ајде да се вратиме во канцеларијата и да ти најдам формулар за аплицирање“.

ТОГАШ: ЕМА

1. Направи список со сите работи што ги поседуваш и ги сметаш за клучни за твојот живот.

Го земам пенкалото, а потоа повторно го оставам. Ако седнам да правам список на сè што сакам да задржам, ќе ми треба цела ноќ. Но потоа размислувам малку и зборот *клучни* почнува некако да отскокнува од страницата. Што всушност е клучно? Моите алишта? Може да се каже дека од провалата практично живеам во истите два пара фармерки и еден стар развлечен џемпер. Има некои фустани и здолништа што би сакала да си ги земам, се разбира; неколку добри палта, моите чевли и чизми, но ништо што вистински би ми недостигало. Нашите фотографии? Сите се зачувани на интернет. Неколките парчиња накит што ги имав ми ги собраа провалниците. Нашиот мебел? Нема ниедно парче што не би изгледало евтино и глупаво во куќата на улицата Фолгејт.

Одеднаш ми светнува дека ова прашање намерно е формулирано вака. Да ме прашаа без кои работи би можела да живеам, немаше да успеам да одговорам. Но кога прашањето веќе ми стави мисла во главата дека ништо не е вистински важно, не можам да не се запрашам дали би можела да ги фрлам сите мои работи, како стара кожа.

Можеби тоа е вистинската поента на Правилата, како што веќе ги крстивме. Можеби не се работи за тоа дека архитектот е изрод што сака да контролира и се плаши дека ќе му ја уништиме прекрасната куќа. Можеби е еден вид на експеримент.

Експеримент за живеење.

Девојката пред мене

Што, претпоставувам, би нè направило мене и Си експериментални глувци. И да бидам искрена, не ми пречи тоа. Впрочем, јас *сакам* да се сменам – сакам двајцата да се смениме – и знам дека тоа не е можно ако не ни помогне некој.

Особено ни треба помош во поглед на *нас двајца*.

Јас и Симон сме заедно од свадбата на Саул и Аманда, пред четиринаесет месеци. Јас ги знам нив двајца од работа, но малку се постари од мене и со исклучок на нив двајца, не знаев речиси никој друг таму. Но Симон му беше кум на Саул, свадбата беше прекрасна и романтична и нас веднаш ни тргна муабетот. Пиењето и разговорот се претворија во бавно танцување и разменување телефонски броеви. Подоцна сфативме дека двајцата сме сместени во истиот хотел и, па, едно нешто водеше до друго.

Следниот ден си помислив, *Што направив?* Бев сигурна дека ова беше само уште една импулсивна забава за една ноќ и дека никогаш веќе нема да го видам и дека ќе се чувствувам евтино и искористено. Но всушност беше обратно. Си ми се јави веднаш штом стигнал дома и повторно следниот ден и до крајот на неделата веќе бевме пар, на изненадување на нашите пријатели. Особено *неговите* пријатели. Тој работи во една малку женска, лабава средина каде што имањето сериозна девојка може да биде нешто како црн белег. Во таквите списанија за какво што пишува Си, девојките се „мачиња“ или „риби“ или „колачиња“.

Страниците се исполнети со градници и гаќи иако самите текстови главно се за гаџети и технологија. Ако текстот е за мобилни телефони, пример, тогаш има слика од девојка во долна облека со телефон во раката. Ако текстот е за лаптопи, таа пак ќе биде во долна облека, но со очила за читање и ќе типка нешто на тастатурата. Ако текстот е за долна облека, тогаш веројатно воопшто нема да носи долна облека, туку ќе ја држи во рака како штотуку да ја соблекла. Секогаш кога списанието организира забава, сите модели доаѓаат облечени баш

Ц.П Дилејни

така како што се појавуваат во списанието и на крајот и фотографиите од забавата се објавуваат во истото списание. Тоа дефинитивно не е моја сцена и Симон уште на почетокот ми кажа дека не е ни негова – рече дека тоа била една од причините што му се допаѓам, тоа што не сум како тие девојки; неговите точни зборови беа дека јас за разлика од нив сум била „реална“.

Има нешто во запознавањето на свадба што некако му дава турбо напон на првиот дел од врската. Симон ме праша дали сакам да се преселам кај него по само неколку недели откако почнавме да излегуваме. И тоа исто така ги изненади луѓето – обично девојката е таа што го притиска типот затоа што сака да се мажи или едноставно сака врската да прејде во следната фаза. Но кај нас отсекогаш беше обратно. Можеби затоа што Симон е постар од мене. Тој секогаш вели дека уште во првиот момент кога ме видел знаел дека јас сум вистинската за него. Ми се допаѓаше тоа кај него – тоа што знаеше што сака, а тоа што го сакаше бев јас. Но никогаш не ми текна да се запрашам дали ова беше тоа што го сакав јас, дали и тој ми значеше мене исто како што очигледно му значев јас нему. И во последно време, со провалата и одлуката да се отселиме од стариот стан и да најдеме некое ново заедничко живеалиште, почнав да сфаќам дека е време да донесам одлука. Животот е премногу краток за да го трошиш на погрешна врска.

Ако ова е тоа.

Размислувам уште малку, гризејќи го несвесно пенкалото, сè додека не почне да ми се распаѓа во уста. Тоа е лоша навика што ја имам, исто како и гризењето нокти. Можеби тоа е уште нешто што ќе престанам да го правам во куќата на улица Фолгејт. Можеби куќата ќе ме претвори во подобра личност. Можеби ќе внесе ред и дисциплина во нашите хаотични животи. Можеби ќе станам една од оние личности што си поставуваат цели, прават списоци, ги тераат работите докрај.

Му се враќам на формуларот. Решена сум да го направам одговорот на прашањето најкраток што можам, да

Девојката пред мене

докажам дека разбирам, дека можам да влезам во шема со она што се обидува да го направи архитектот.

И тогаш сфаќам кој е најправилниот одговор.

Го оставам полето за одговорот потполно празно. Празно и голо и совршено како внатрешноста на куќата на улица Фолгејт број 1.

Подоцна му го давам формуларот на Симон и му објаснувам што направив. И тој е онака, *Но што со моите работи, Ем? Што со Колекцијата?*

Колекцијата е шарен асортиман на сувенири од НАСА што тој внимателно ја собирал со години. Најмногу во кутии под креветот. *Можеби би можеле да ја ставиме во некој магацин надвор*, предлагам, растргната помеѓу тоа што ми доаѓа да се изнасмеам што воопшто дебатираме за некојси глупости купени од eBay небаре би можеле да не спречат да не живееме во најчудесната куќа што некогаш сме ја виделе и тоа што ми доаѓа да збеснам што Симон очигледно смета дека неговите астронаути се поважни од тоа што ми се случи мене. *Ти отсекогаш си велел дека сакаш вистински дом*, велеам.

Па не е дека замислував да живеам во кутија, бејб, вели тој.

Па му велеам, *Тоа се само предмети, Си, а предметите не се она што е најважно, нели?*

И чувствувам дека се подготвува нова расправија, чувствувам дека познатиот бес врие и излегува на површина. И повторно, ми доаѓа да се развикам, ме натера да помислам дека ќе направиш нешто, и повторно се обидуваш да се извлечеш кога доаѓа момент да се направи тоа што треба да се направи.

Но не го кажувам тоа, се разбира, оваа лутина не сум јас.

Керол, психијатарката што ја посетувам од провалата, вели дека лутината е добар знак. Вели дека тоа значело дека сум непоразена. За жал, мојата лутина секогаш

Ц.П Дилејни

е насочена само кон Симон. Но очигледно и тоа било нормално. Најтешкиот товар секогаш паѓа на оние што ни се најблиски.

Добро, добро, вели Симон брзо. *Колекцијата ќе оди во магацин. Но може да има некои други работи...*

И веќе се чувствувам необично заштитнички настроено кон прекрасното празно место што го оставив на формуларот наместо одговор. *Ајде да баталиме сè*, вела м нестрпеливо. *Ајде да почнеме од почеток*.

Добро, вели тој. Но гледам дека го кажува тоа само за да не се разлутам. Оди кај лавабото и намерно почнува да ги мие сите валкани садови што се насобрале. Знам дека мисли дека јас нема да можам да го изведам ова, дека не сум доволно дисциплинирана за таков животен стил без неред. Секогаш ми вели дека сум привлекувала хаос. Дека сум претерувала за сè. Но токму тоа е причината што сакам да го направам ова. Сакам одново да се пронајдам како личност. И фактот што го правам ова со некој што мисли дека ме знае и мисли дека не сум способна за истото ме вади од такт.

Мислам дека ќе можам да пишувам таму, додавам. Целата смирена. *Ти постојано ме охрабруваиш да ја допишам книгата*.

Фркнува со носот, неубеден.

Или можеби ќе почнам со некој блог, вела м.

Размислувам за идејата, ја разгледувам од секој агол. Да бидам искрена, блог би можел да биде прилично кул. Би можела да го наречам *Јас Минималистката*. *Моето Минималистичко патување*. Или можеби нешто уште поедноставно. *Мини Мисс*.

Веќе почнувам да се возбудувам за ова. Размислувам колку следбеници би можел да добие еден блог за минимализам. Можеби ќе привлечам дури и огласувачи, ќе ја баталам сегашната работа и ќе успеам да го претворам блогот во дневник за животен стил. Ема Мејјус, Принцезата на минимализмот.

Тоа значи дека ќе ги затвориш другите блогови што ти ги отвориш? ме прашува тој и повторно внатрешно

Девојката пред мене

збеснувам кога сфаќам дека сака да каже дека не сум сериозна за ова. Вистина е дека мојот блог *Лондонска девојка* има само 84 следбеници, а *Чик Лит Типка* едвај 80, но реално, никогаш немав време да пишувам доволно содржини за нив.

Се навраќам на формуларот. Едвај одговорив едно прашање, а ние веќе се караме. Ме чекаат уште триесет и четири прашања.

СЕГА: ЏЕЈН

Погледнувам во формуларот. Дел од прашањата се страшно чудни. Јасно ми е зошто може да е важно да се праша кои работи би сакала да ги понесам со себе и дали има нешто што би сменила во куќата, но што е со овие прашања:

23. Дали би се жртвувале себеси за да спасите десет непознати луѓе?

24. А десет илјади непознати луѓе?

25. Дали дебелиите луѓе прават да се чувствуваат: а) тажно; б) нервозно?

Сфаќам дека бев во право претходно, кога го употребив зборот *интегритет*. Овие прашања се еден вид на психометриски тест. Но добро, *интегритет* не е збор што често се користи од страна на агентите за недвижности. Ништо чудно што Камила изгледаше како да кажав нешто којзнае колку интересно.

Пред да продолжам да одговарам, го впишувам името Монкфорд Партнершип на Google. Првиот линк е од нивната веб страна. Кликам и се појавува слика од празен сид. Тоа е многу убав сид, направен од блед нежен камен, но сепак малку неинформативен.

Кликам уште еднаш и се појавуваат два збора:

Портфолио Контакт

Кога кликам на портфолио, на екранот се појавува една листа:

Девојката пред мене

ОБЛАКОДЕР, ТОКИО
ЗГРАДАТА НА МОНКФОРД, ЛОНДОН
КАМПУСОТ ВАНДЕРЕР, СИЕТЛ
ВИЛА НА ПЛАЖА, МАЈОРКА
КАПЕЛА, БРИЖ
ЦРНАТА КУЌА, ИНВЕРНЕС
КУЌА НА УЛИЦА ФОЛГЕЈТ, ЛОНДОН

Со кликањето на секое име се појавуваат нови слики – без зборови, само слики од градби. Сите страшно минималистички. Сите изградени со истото око за детали. Истите високо квалитетни материјали како и куќата на улицата Фолгејт. Нема ниту една единствена личност на фотографиите, ништо што укажува на тоа дека некој би можел да живее таму. Капелата и вилата на плажа најмногу наликуваат една на друга однадвор: големи коцки од светол камен и чисто стакло. Само погледот од прозорците е различен.

Одам на Википедија.

Едвард Монкфорд (роден 1980) е британски техно архитект кој се поврзува со минималистичката естетика. Во 2005-та заедно со технологот Дејвид Тил и други двајца, го основале Монкфорд Партнершип. Заедно се пионери во развојот на Домотика, интелегентни домашни средини во кои куќата или зградата стануваат интегриран организам без вишок или непотребни елементи. Интересното е тоа што Монкфорд Партнершип прифаќа само по еден клиент во даден период, никако повеќе истовремено. Па така, нивните проекти до ден денес намерно се малобројни. Моментално работат на нивниот најамбициозен проект досега: Нов Аустел, еко град со десет илјади домови во Северен Корнвел.

Ги прелистувам набројаните награди што ги добиле. Списанието *Архитектонски критики* го нарекло Монкфорд „каприциозен генијалец“. Додека пак списанието *Смитсоњијан* го опишува како

Ц.П Дилејни

„највлијателниот архитект на Британија... молчелив пионер чија работа е ненаметлива исто колку што е длабока“.

Преминувам на секцијата „приватен живот“.

Во 2006-та, кога сè уште не беше толку познат, Монкфорд се оженил за Елизабет Манкари, колешка од Монфорд Партнершип. Имале еден син, Макс, во 2007-ма. Мајката и синот погинале во несреќа за време на изградбата на куќата на улица Фолгејт број 1 (2008-2011), која требала да биде семеен дом на Монкфордови, а воедно и да служи како готов пример за работата и талентот на фирмата. Некои шпекулираат дека оваа трагедија, а и долгото повлекување на Едвард Монкфорд во Јапонија, се дел од причините што стојат зад аскетскиот, страшно минималистички стил што го изгради името на Монкфорд Партнершип. Кога се врати од Јапонија, Монкфорд ги отфрли оригиналните планови за куќата на улица Фолгејт и ја редизајнираше од нула. Крајниот производ стана добитник на неколку големи награди, вклучувајќи ја и наградата Стирлинг од институтот на британски архитекти.

Ги читам зборовите уште еднаш. Значи куќата започнала со смрт, впрочем, два смртни случаи. Двојна жалост. Затоа ли веднаш ја почувствував како добар дом за мене? Има ли некоја поврзаност помеѓу тој аскетски простор и мојата сопствена загуба?

Автоматски погледнувам кон куферот до прозорецот, куфер полн со бебешки алишта.

Моето бебе умре. Моето бебе умре и потоа, три дена подоцна, се роди. Дури и сега, најмногу ме боли неприродната погрешност на сето тоа, хоророт на таа случајна инверзија на правилниот редослед на работите.

Доктор Гифорд, консултантот акушер кој е само некој месец постар од мене, беше оној кој ме погледна во очи и ми објасни дека бебето ќе мора да се роди природно. Ризикот од инфекции и други компликации, плус фактот дека царскиот рез е голема хируршка процедура, значеше

Девојката пред мене

дека болницата имаше правило да не го нуди како опција во случаите на перинатална смртност. *Да го нуди* – баш така се изрази, небаре раѓањето бебе со царски, па макар и мртво, беше некоја луксузна услуга, како бесплатна кошница овошје во хотел. Но ми рече дека ќе ми стават анестезија и дека ќе се погрижат да биде што е можно побрзо и побезболно.

Си мислев: *Но јас не сакам да биде безболно. Сакам да боли и да си имам живо бебенце на крајот.* Од еднаш се запрашав дали доктор Гифорд имаше деца. Да, решив. Докторите се мажеа и женеа млади, обично со други доктори, а тој беше премногу љубезен за да нема семејство. Знаев дека ќе си оди дома вечерта и додека пие едно пиво пред вечерата ќе ѝ објаснува на жена му како му поминал денот употребувајќи зборови како *перинатална смртност* и *доносување до крај* и можеби *малку морничаво*.

Тогаш ќерка му ќе му покаже некој цртеж што го нацртала на училиште, а тој ќе ја бакне и ќе ѝ каже дека е прекрасен.

Се гледаше по напрегнатите, вкочанети лица на медицинскиот тим додека работеа дека ова беше ужасно и ретко дури и за нив. Но за разлика од нив, кои можеа да најдат еден вид на бегство во професионализмот, за мене немаше ништо друго, освен неподносливо чувство на неуспех. Кога ми ја закачија инфузијата со хормони за провокација, го слушав завивањето на друга жена некаде подолу во ходникот. Но знаев дека таа жена ќе си замине одовде со бебе. Не со визит картичка за да закаже состанок со советник за смртни случаи.

Мајчинство. Тоа беше уште еден чуден збор, кога ќе размислиш. Ќе бев ли јас воопшто *мајка*, технички, или постоеше некој друг термин што се користеше за жените во вакви случаи?

Некој праша за таткото и одмавнав со главата. Немаше татко да се контактира, само мојата пријателка Миа таму, нејзиното лице пребледено од стрес и загриженост додека сите наши внимателно скроени планови за

Џ.П Дилејни

породувањето – мирисливи свеќи и породување во базен и класична музика – паѓаа во вода во хаосот од докторска активност; никој не ги ни спомнуваше, како да беа само дел од илузија дека сè е безбедно и добро, дека јас ја имам контролата, дека раѓањето дете е само малку потешко од третман во спа центар или жестока масажа, не смртоносна работа во која ваквите крајни резултати беа страшно можни, па дури и очекувани. Една во двесте, имаше речено доктор Гифорд. Во третина од случаите, никогаш не се ни откриваше никаква причина. Тоа што бев здрава и во добра форма – вежбава пилатес секој ден пред бременоста и трчав барем еднаш неделно – не направи никаква разлика; ниту пак мојата возраст. Некои бебиња едноставно умираа. Јас си останав бездетна, а малата Изабел Маргарет Кавендиш никогаш нема да има мајка. Живот што никогаш нема да се живее. Кога почнаа контракциите, зедев воздух длабоко и умот ми се исполни со хорори. Слики од фетуси во тегли со формалдехид ми се вртеа пред очи. Почнав да врескам и да ги стегам мускулите, иако акушерката ми велеше дека уште не е време.

Но отпосле – откако се породив, или помртвородив, или како и да треба да се вика – сè беше страшно спокојно. Тоа очигледно беше до хормоните – истиот коктел од љубов и благосостојба и олеснување што го чувствува секоја нова мајка. Керка ми беше совршена и тивка и ја држев во раце и ѝ гукав како што би правела секоја мајка. Мирисаше на телесни течности и слатка нова кожа. Нејзиното топло мало раче млитаво се стегна околу мојот показалец, како и на секое бебе. Чувствував... чувствував *радост*.

Акушерката ја зеде за да направи отпечатоци во гипс од нејзините дланки и стапала за мојата кутија со спомени. Тогаш првпат ја слушнав таа фраза и мораше да ми објасни. Ми кажа дека ќе ми дадат кутија од чевли со прамен од косата на Изабел, пелената во која била замотана, некои фотографии и отпечатоци во гипс. Како мал ковчег; спомени од личност што никогаш не живеела. Кога акушерката ги врати отпечатоците, беа како некој

Девојката пред мене

проект на дете од градинка. Розов гипс за рацете, син за стапалата. И тогаш конечно ми светна дека нема да има проекти по ликовно, дека нема да има цртање по сидови, дека нема да има бирање на училишта, нема да има израснување на униформи. Јас немав изгубено само бебе. Јас имав изгубено дете, тинејџер, жена.

Нејзините стапала и сите други делови од нејзиното тело сега беа ладни. Додека го миев преостанатиот гипс од нејзините прсти на чешмата во мојата соба, прашав дали ќе може да ја однесам дома со мене, само на кратко. Акушерката изгледаше вџашено и рече дека тоа би било малку чудно, зар не? Но ми рече дека можам да ја држам колку сакам таму во болницата. Тогаш ѝ кажав дека сум подготвена да ја земат.

После тоа, додека гледав во сивото лондонско небо низ солзите, се чувствував како да ми ампутирале нешто. Кога се вратив дома, дивата болка ѝ отстапи место на отрпнатоста. Кога пријателите ми зборуваа со шокирани, сочувствителни тонови за мојата *загуба*, добро знаев на што мислеа, но зборот воедно ми делуваше смртоносно точен и соодветен. Други жени победуваа – излегуваа како победници од нивното коцкање со природата, со размножувањето, со генетиката. Јас не победив. Јас – која секогаш бев толку ефикасна, толку успешна – имав изгубено. Тогаш сфатив дека чувствата што ги буди таа болка не се многу различни од чувствата што ги буди поразот.

А сепак, бизарно, површински сè изгледаше како да беше вратено на старо. Пред кратката, цивилизирана врска со мојот колега од нашата канцеларија во Женева, афера што се одвиваше во хотелски соби и еднолични ресторани; пред утрата исполнети со повраќање и – на почетокот – ужасното сфаќање дека можеби и не сме биле толку внимателни колку што мислевме дека сме. Пред тешките телефонски разговори и мејловите и учтивите навестувања од негова страна за *одлуки* и *договори* и *лош тајминг*, и конечното осамнување на друго чувство, чувство дека можеби тајмингот сепак беше добар, дека дури и покрај тоа што аферата очигледно не одеше во

Ц.П Дилејни

правец на долга, сериозна врска, ми имаше дадено мене – немажена на триесет и четири години – можност. Имав и повеќе од доволно приходи за двајца, а ПР фирмата каде што работев се гордееше со широкоградоста во поглед на бенефициите за трудници. Не само што ќе можев да земам скоро цела година за да бидам со бебето, туку и ми гарантираа флексибилно работно време кога ќе се вратам.

Моите работодавци беа подеднакво љубезни откако им кажав за мртвороденото дете и понудија да ми дадат неограничено боледување; на крајот на краиштата, сепак се имаа организирано за моето породилно отсуство веќе. Па така се најдов сама во стан внимателно подготвен за дете: креветче, најскапа масичка за пресоблекување и детски тапет на ѕидот во втората спална соба. Првиот месец ми помина во одмолзување на млеко што го истурав во мијалникот.

Бирократијата се обиде да биде фина, но на крајот беше неизбежно да не биде. Дознав дека законот нема посебни одредби за мртвородено дете: жена во моја позиција мора да отиде и да ја пријави смртта, а воедно и раѓањето, правна бездушност што сè уште ме разлутува секогаш кога ќе помислам на тоа. Имаше погреб – повторно правно барање, иако јас секако ќе сакав да има погреб. Тешко е да се одржи посмртен говор за живот што никогаш не се живеел, но се потрудивме.

Ми понудија советување и го прифатив, но длабоко во себе знаев дека нема да направи никаква разлика. Имаше цела една планина од болка и тага што требаше да ја искачам и немаше таква доза на муабет што можеше да ми помогне да го направам тоа. Ми требаше да се вратам на работа. Кога ми стана јасно дека јас всушност не можев да се вратам на моето старо работно место уште скоро цела година – очигледно не можеш туку-така да шутнеш некој што си го ангажирал да менува жена на породилно; и тие имаат права како сите други вработени – дадов отказ и почнав да работам за една хуманитарна организација што се залага да ги подобри истражувањата за мртвородени деца. Тоа значеше дека не можев да си

Девојката пред мене

дозволам да продолжам да живеам таму каде што живеам, но јас секако ќе се преселев. Можев да се отарасам од креветчето и детскиот тапет, но знаев дека тоа секогаш ќе биде домот каде што Изабел ја немаше.